

-ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ-

Βαλκάνια: Ιστορία και κοινωνία

Ένα πολύχρωμο υπόδειγμα εθνικισμού

ΘΑΝΟΣ ΒΕΡΕΜΗΣ

αλεξάνδρεια

Θάνος Βερέμης

Βαλκάνια: Ιστορία και κοινωνία

Ένα πολύχρωμο υπόδειγμα εθνικισμού

ISBN 978-960-221-676-7, σχ. 21x14, σελ. 232, α' έκδ. Μάιος 2016, τιμή: 14,00€ (χωρίς Φ.Π.Α.)

Υπήρξαν άραγε ποτέ οι βαλκανικές χώρες ανεξάρτητες από την επιρροή μεγάλων δυνάμεων; Οι δυτικές παρερμηνείες του βαλκανικού φαινομένου δυσχεραίνουν την αποκρυπτογράφηση της πραγματικότητας. Πολλοί δυτικοί ιστορικοί αντιμετωπίζουν τα Βαλκάνια ως κέντρο μόλυνσης για ολόκληρη την Ευρώπη. Η δυτική ανάγνωση, ιδιαίτερα του Γιουγκοσλαβικού Ζητήματος, υπήρξε από την αρχή λανθασμένη. Η ιστορία της Χερσονήσου του Αίμου άρχισε να γράφεται πολλά χρόνια πριν τα Βαλκάνια χαρακτηριστούν «πυριτιδαποθήκη της Ευρώπης». Από τον Έντουαρντ Γκίμπον τον 18ο αιώνα, έως τον Σάμιουελ Χάντινγκτον, πιο πρόσφατα, οι προϋδεασμοί και η έλλειψη γνώσης αφθονούν. Η εποχή μας χαρακτηρίζεται από την αναθεώρηση βασικών αρχών, οι οποίες στο παρελθόν ρύθμιζαν τα έθνη-κράτη και τις σχέσεις ανάμεσά τους. Η Δύση εξακολουθεί να παίζει αποφασιστικό ρόλο στη ζωή της Νοτιοανατολικής Ευρώπης, όχι πλέον με κανονιοφόρους, αλλά με την οικονομική της επιρροή. Καθίσταται έτσι και πάλι ρυθμιστής της τύχης των Βαλκανίων, αλλά και παράγοντας εκσυγχρονισμού τους.

Εκτός από μια ενιαία θρησκευτική παράδοση, υπάρχουν και άλλα κοινά στοιχεία στην ιστορία μεταξύ των εθνών-κρατών της Νοτιοανατολικής Ευρώπης του 19ου και του 20ού αιώνα. Ο εθνικισμός, ένα σημαντικό, εισαγόμενο από τη Δύση προϊόν, αποδείχθηκε επιρροή με διάρκεια στα νεαρά έθνη-κράτη της Βαλκανικής, και θα υποστεί ποικίλες μεταλλάξεις, ώσπου να προκαλέσει τον εμφύλιο στη Γιουγκοσλαβία, περί το τέλος του 20ού αιώνα.

Πρόθεση στο βιβλίο αυτό είναι η κατάδειξη του υβριδικού χαρακτήρα των εθνών-κρατών, τόσο των προνεωτερικών, όσο και των νεωτερικών, μέσα από εμβληματικές στιγμές της ιστορίας των Βαλκανίων. Ο Θάνος Βερέμης δεν επαναλαμβάνει την παραδοσιακή σοφία για τα Βαλκάνια και τη «βαλκανοποίηση», αλλά επιχειρεί νέες ερμηνείες, οι οποίες έρχονται συχνά σε αντίθεση με τις κρατούσες δυτικές απόψεις.

«Το σημαντικό αυτό βιβλίο αποτελεί ιστορική αναδίφηση των Βαλκανίων από τον 19ο αιώνα μέχρι σήμερα. Αρχίζει με τη σύγκληση θραυσμάτων από παλιές αυτοκρατορίες για τη δημιουργία εθνών-κρατών και καταλήγει στην αποδόμηση ορισμένων κρατών σε νέες οντότητες.

Το έργο αποτελείται από τρία μέρη: Στο πρώτο, το ιστορικό, περιγράφεται η διαδικασία της δημιουργίας νέων κρατών. Το δεύτερο ασχολείται με την ανάλυση τοπικών θεσμών και ιδεολογιών και τη σχέση των Βαλκανίων με τον υπόλοιπο ευρωπαϊκό χώρο. Πραγματοποιείται ακόμα η σύζευξη του εθνικισμού και της εθνικής ταυτότητας με τις αντίστοιχες ευρωπαϊκές. Στο τρίτο μέρος ανιχνεύονται οι βαλκανικές εκκρεμότητες: (1) το όνομα της Μακεδονίας, (2) η ανεξαρτησία για το Κόσοβο, (3) το πρόβλημα Βοσνίας-Ερζεγοβίνης και (4) η μετάβαση από τον υπαρκτό σοσιαλισμό στη νέα εποχή.»

Kevin Featherstone, καθηγητής,
Επικεφαλής του Ερευνητικού Κέντρου για την Νοτιοανατολική Ευρώπη στο LSE

Ο **Θάνος Βερέμης** είναι ομότιμος καθηγητής πολιτικής ιστορίας στο Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης του Πανεπιστημίου Αθηνών. Σπούδασε στη Βοστώνη και την Οξφόρδη (D.Phil) και υπήρξε εταίρος έρευνας στο Διεθνές Ινστιτούτο Στρατηγικών Μελετών του Λονδίνου. Υπήρξε ακόμα επισκέπτης καθηγητής στα πανεπιστήμια Χάρβαρντ (1983), Πρίνστον (1988), Οξφόρδης (1990), LSE (2006), Κύπρου (2008) και Ιλλινόις (2014). Έγινε ο πρώτος καθηγητής στην έδρα Κωνσταντίνος Καραμανλής στο Fletcher School of Law and Diplomacy της Βοστώνης (2001-2003). Υπήρξε ιδρυτής του ΕΛΙΑΜΕΠ (1988) και πρόεδρος του Εθνικού Συμβουλίου Παιδείας (ΕΣΥΠ) από το 2004 μέχρι το 2010. Έργα του είναι: *Οι επεμβάσεις του στρατού στην ελληνική πολιτική 1916-1936* (1977), *Οικονομία και δικτατορία. Η συγκυρία 1925-1926* (1982), *Ελληνοτουρκικές σχέσεις* (1986/1991), *Greece's Balkan Entanglement* (1995), *The Military in Greek Politics. From Independence to Democracy* (1997), *Ελλάδα, Ευρώπη. Από τον πρώτο πόλεμο ως τον ψυχρό πόλεμο* (1999), *Ο στρατός στην ελληνική πολιτική. Από την ανεξαρτησία έως τη δημοκρατία* (2000), *Κοσσυφοπέδιο. Η μακρόσυρτη κρίση* (2000), *Πολιτισμός και πολιτική* (2001), *Action Without Foresight. Western Involvement in Yugoslavia* (2002), *Greece: The Modern Sequel* (μαζί με τον Ι. Κολιόπουλο, 2002), *Βαλκάνια από τον 19ο ως τον 21ο αιώνα. Δόμηση και αποδόμηση κρατών* (2004), *Ιστορία των ελληνοτουρκικών σχέσεων 1453-2005* (2005/2013), *Ελλάς, η σύγχρονη συνέχεια. Από το 1821 μέχρι σήμερα* (2006), *Ο σύγχρονος δυτικός κόσμος. 20ός-21ος αιώνας* (2007), *Μεγάλοι Έλληνες: Ελευθέριος Βενιζέλος* (2009), *ΗΠΑ: Από το 1776 έως σήμερα. Η εκδοχή ενός ταξιδιώτη* (2010), *1821: Η γέννηση ενός έθνους-κράτους. Η συγκρότηση εξουσίας στην επαναστατημένη Ελλάδα* (μαζί με τον Ι. Κολιόπουλο, 2010).